

Osvrt na državni proračun za 2022. i projekcije za 2023. i 2024. godinu

Tea Peko*

Hrvatski sabor na sjednici održanoj 8. prosinca 2021. usvojio je Državni proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu i projekcije za 2023. i 2024. godinu. U nastavku autorica predstavlja njegovu osnovnu strukturu i sadržaj.

1. Uvod

Usprkos zahtjevnim financijskim okolnostima i padom BDP-a u 2020. godini od 8,1% u srednjoročnom razdoblju predviđa se snažan oporavak ekonomske aktivnosti. Tako se u 2021. godini očekuje realni rast BDP-a od 9,0% kojega će pratiti rast od 4,4% u 2022., 3,7% u 2023. te 3,1% u 2024. godini. Očekivani rast BDP-a od 2022. do 2024. temelji se na doprinosu domaće potražnje. U 2021. godini očekuje se stopa inflacije potrošačkih cijena od 2,4%, koja će potom blago ubrzati na 2,6% u 2022. godini, da bi u ostatku projekcijskog razdoblja inflacija usporila na prosječnu razinu od 2,2%. U iduće tri godine očekuje se oporavak zaposlenosti po stopi od 1,7% u 2022. godini te nešto snažniji rast zaposlenosti od 1,4% i 1,3% u 2023. i 2024. Ovakva dinamika BDP-a uključuje i znatne pozitivne učinke Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO).

Kretanja prihoda državnog proračuna u razdoblju 2022. – 2024. određena su očekivanim oporavkom i daljnjim rastom gospodarske aktivnosti te cjelogodišnjim učinkom poreznih reformi provedenih tijekom 2021. godine. Na prihode proračuna 2022. značajan učinak imat će i povlačenje sredstva iz EU fondova. Naime, s jedne strane očekuje se ubrzanje povlačenja ugovorenih sredstava iz tekućeg Višegodišnjeg financijskog okvira 2014.- 2020., a s druge strane predviđaju se i nova sredstva iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2021. – 2027. U fiskalne projekcije uključeno je i korištenje sredstava iz novog instrumenta EU Nove generacije koja će se usmjeriti na financiranje razvojnih, strateških i reformskih projekata iz NPOO-a. Uz navedeno, u proračunu su projicirana i sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture, ponajprije obrazovne, zdravstvene i kulturne oštećene u razornim potresima.

Rashodna strana proračuna usmjerena je na provođenje aktivnosti u svrhu oporavka i jačanja konkurentnosti i otpornosti gospodarstva, uz osiguravanje primjerene zaštite svih slojeva stanovništva. Za sanaciju šteta uzrokovanih potresom predviđena su značajna sredstva, kako iz nacionalnih izvora financiranja, tako i iz Europskih fondova. Osigurana su dodatna sredstva za povećanje socijalnih naknada uslijed primjene novog Zakona o socijalnoj skrbi i

Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu, ali i dodatna sredstva za provedbu izmjena Zakona o roditeljskim potporama kojima će se osigurati povećana naknada za vrijeme trajanja roditeljskoga dopusta. Ujedno u svrhu daljnjeg učvršćivanja međunarodnog položaja Republike Hrvatske, kao saveznika u okviru NATO-a i partnera unutar Europske unije, zaštite zračnog prostora te uvećanja ukupne borbene sposobnost Hrvatske vojske osigurana su sredstva za nabavu višenamjenskih borbenih aviona.

Opisani smjer fiskalnih kretanja kako na prihodnoj, tako i na rashodnoj strani proračuna, rezultat će manjkom općeg proračuna prema metodologiji ESA 2010 u iznosu od 2,6% BDP-a u 2022. godini.

2. Prihodi državnog proračuna

Ukupni prihodi u 2022. godini planirani su u iznosu od 164,5 milijardi kuna, dok su za 2023. godinu projicirani u iznosu od 167,7 milijardi kuna te na sličnoj razini ostaju i 2024. godine. Iako se krajem razdoblja očekuje daljnji gospodarski rast, prihodi ne bilježe povećanje radi smanjenog povlačenja sredstava EU, a zbog dovršetka određenih projekata.

Porezni prihodi

Porezni prihodi za razdoblje 2022. – 2024. projicirani su na temelju makroekonomskih pretpostavki, uzimajući u obzir cjelogodišnje efekte poreznih reformi provedenih tijekom 2021. godine.

Naime, od 1. siječnja 2021. godine stopa poreza na dobit za sve poduzetnike koji imaju promet do 7,5 milijuna kuna smanjila se s 12% na 10%, dok su u sustavu poreza na dohodak snižene stope poreza na dohodak s 36% na 30% te s 24% na 20%. Kod poreza na dodanu vrijednost ukinuto je oslobođenje od plaćanja PDV-a pri uvozu dobara male vrijednosti.

U skladu s navedenim, porezni prihodi u 2022. godini projicirani su u iznosu od 87,9 milijardi kuna. U narednim godinama, očekuje se daljnji rast prihoda od poreza te su oni za 2023. godinu projicirani u iznosu od 92,7 milijardi kuna, odnosno uz međugodišnji rast od 5,5%, dok se u 2024. godini očekuju u iznosu od 97,2 milijarde kuna i bilježe rast od 4,8%.

* Tea Peko, dipl. oec., Ministarstvo financija RH, Zagreb

Porez na dobit

Porez na dobit u tekućoj godini plaća se na temelju poslovanja poduzetnika prethodne godine. Plan kretanja prihoda od poreza na dobit za 2022. te projekcije za 2023. i 2024. godinu, rađene su temeljem procjene poslovanja gospodarskih subjekata i očekivanih učinaka porezne reforme. Prihod od poreza na dobit za 2022. godinu planiran je u iznosu od 8,4 milijarde kuna, dok projekcija za 2023. iznosi 8,9 milijardi kuna te 9,4 milijarde kuna za 2024. godinu.

Poreznom reformom od siječnja 2021. godine za sve porezne obveznike koji ostvaruju prihode do 7,5 milijuna kuna smanjuje se porezna stopa s 12% na 10% pri čemu je snižena porezna stopa od 10% obuhvatila više od 93% poreznih obveznika.

Porez na dodanu vrijednost

Projekcija prihoda od poreza na dodanu vrijednost temeljena je na makroekonomskim pretpostavkama koje uključuju rast osobne potrošnje, turističkih usluga, rashoda države za intermedijarnu potrošnju, investicije te socijalne transfere u naravi. Od 2021. godine ukinuto je oslobođenje od plaćanja PDV-a za uvoz u Europsku uniju pošiljaka čija je vrijednost manja od 22 eura, a cjelogodišnji učinak ove izmjene očekuje se tijekom 2022. godine. Tako se u 2022. planira ostvariti 60,8 milijardi kuna prihoda od PDV-a, dok projekcije za 2023. iznose 64,7 milijardu kuna, odnosno 68,2 milijarde kuna za 2024. godinu.

Prihod od posebnih poreza i trošarina

Prihod od posebnih poreza i trošarina projiciran je na temelju očekivanoga kretanja potrošnje trošarinskih proizvoda, uzimajući u obzir učinke izmjena propisa u trošarinskom sustavu provedene tijekom 2021. godine. Tako se u 2022. godini ukupni prihod od trošarina planira u iznosu od 16,4 milijarde kuna. Za 2023. godinu prihod od trošarina projicira se u ukupnom iznosu od 16,7 milijardi kuna, dok u 2024. godini ovaj prihod iznosi 17,1 milijardu kuna.

Prihodi od ostalih poreza na robu i usluge

Prihodi od ostalih poreza na robu i usluge u 2022. godini planirani su u iznosu od 470,7 milijuna kuna, dok procjene za 2023. iznose 488,5 milijuna kuna, odnosno 502 milijuna kuna za 2024. godinu. Ovu skupinu poreznih prihoda čine prihodi od poreza na osiguranja od automobilske odgovornosti i kasko osiguranja.

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću te naknade za priređivanje igara na sreću

Porez na dobitke od igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću te naknade za priređivanje igara na sreću planirani su temeljem dinamike kretanja u proteklom godinama te se sličan trend očekuje i nadalje. Iznimka od ovog trenda jest 2020. godina, u kojoj je zbog pandemije koronavirusa bio ograničen rad u djelatnosti priređivanja igara na sreću. Sukladno navedenom, prihodi od poreza na dobitke od

igara na sreću i ostali porezi od igara na sreću planirani su u iznosu od 320,1 milijuna kuna za 2022. godinu, dok projekcije za 2023. i 2024. godinu iznose 339,2 milijuna kuna, odnosno 355,6 milijuna kuna. Prihodi od naknada za priređivanje igara na sreću za razdoblje 2022. – 2024. planiraju se u iznosu od oko 1,1 milijarde kuna u 2022. i 2023. godini, odnosno do 1,2 milijarde kuna u 2024. godini.

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije

Prihod od poreza na međunarodnu trgovinu i transakcije za 2022. godinu planiran je u iznosu od 459,9 milijuna kuna. Projekcija ovoga prihoda za 2023. iznosi 425,4 milijuna kuna, dok za 2024. godinu iznosi 430,6 milijuna kuna. Povećanje ove kategorije proračunskih prihoda rezultat je promjene propisa po kojem državi članici EU ostaje udio od 25% naplaćenih carinskih prihoda, a ne 20% kako je to bilo ranije, dok će cjelogodišnji učinak ove izmjene biti vidljiv tijekom 2022. godine.

Doprinosi

Projekcije prihoda po osnovi doprinosa za razdoblje 2022. – 2024. temeljene su na očekivanom kretanju nominalnih bruto plaća i zaposlenosti. Valja napomenuti kako je jedino prihod od doprinosa za mirovinsko osiguranje prihod državnog proračuna. U 2022. godini u državni proračun planira se prikupiti 26 milijardi kuna prihoda od doprinosa za mirovinsko osiguranje, dok projekcija za 2023. iznosi 27,1 milijardu kuna, a za 2024. godinu 28,4 milijarde kuna.

Prihodi od pomoći

Prihodi od pomoći najvećim dijelom odnose se na prihode vezane uz projekte financirane iz EU proračuna, ali i uz sredstva dodijeljena RH u okviru pomoći u financiranju posljedica koronavirusa, sredstva iz Fonda solidarnosti EU za financiranje dijela obnove javne infrastrukture oštećene u potresu te sredstva iz novog instrumenta EU Nove generacije odnosno Mehanizma za oporavak i otpornost. Tako je u idućem trogodišnjem razdoblju planirana apsorpcija 21,2 milijarde kuna u okviru NPOO-a. Ukupno planirani prihodi od pomoći u 2022. godini iznose 32,4 milijarde kuna, dok u 2023. godini 29,4 milijarde kuna. U 2024. godini ovi prihodi smanjuju se na 23,2 milijarde kuna s obzirom na to da krajem 2023. godine završava rok za korištenje sredstava iz Višegodišnjeg financijskog okvira 2014. – 2020.

Prihodi od imovine

Prihodi od imovine sastoje se od prihoda od kamata (na dane zajmove, po vrijednosnim papirima, na oročena sredstva i depozite po viđenju te zatezних kamata), prihoda od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih organizacija, prihoda od dividendi, koncesija, iznajmljivanja i zakupa imovine, prihoda od legalizacije te ostalih prihoda od imovine. Ovi prihodi dijelom se prikupljaju na redovnoj bazi, a dijelom kao jednokratni prihodi. Najveće stavke prihoda od imovine čine prihodi od koncesija te prihodi od dobiti trgovačkih društava, kreditnih i ostalih financijskih institucija po posebnim propisima.

U promatranome razdoblju planira se daljnje povlačenje dobiti trgovačkih društava u vlasništvu države u državni proračun. Za 2022. godinu prihodi od imovine planirani su u iznosu od 2,4 milijarde kuna, dok projekcije za 2023. i 2024. godinu iznose 2,5, odnosno 2,7 milijardi kuna.

Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi

Prihodi po osnovi upravnih i administrativnih pristojbi u 2022. planirani su u iznosu od 826 milijuna kuna, dok projekcije za 2023. iznose 847 milijuna kuna, a za 2024. godinu 869,9 milijuna kuna.

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija

Prihode od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga, koji su u cijelosti namjenski prihodi, kao i prihode od donacija planiraju proračunski korisnici, a za 2022. godinu planirani su u iznosu od 1,2 milijarde kuna. Projekcije prihoda od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija za 2023. i 2024. godinu iznose 1,3 milijarde kuna.

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza

Sukladno kretanjima prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje, očekuje se povećanje prihoda iz nadležnog proračuna i od Hrvatskog zavoda za zdravstveno osi-

guranje temeljem ugovornih obveza, a koji se odnose na ustanove u zdravstvu u državnome vlasništvu. Očekuje se kako će prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza u planskom razdoblju iznositi od 8,4 milijardi kuna u 2022. do 8,6 milijardi kuna u 2024. godini.

Prihodi od kazni, upravnih mjera i ostali prihodi

Prihodi od kazni i upravnih mjera najvećim se dijelom ostvaruju po osnovi kazni za prometne prekršaje, zatim za porezne i carinske prekršaje, a u nešto manjoj mjeri od raznih ostalih kazni. Očekuje se da će prihodi od kazni i upravnih mjera slijediti trendove dosadašnjih kretanja i u narednome razdoblju te su za 2022. godinu planirani u iznosu od 769,5 milijuna kuna, dok projekcije za 2023. iznose 792,3 milijuna kuna, a za 2024. godinu 813,9 milijuna kuna.

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine

Prihodi od prodaje nefinancijske imovine u 2022. godini planiraju se u iznosu od 793,1 milijun kuna, a najveći dio ovih prihoda ostvarit će se aktivacijom neaktivne državne imovine odnosno prodajom stanova i ostalih građevinskih objekata te prodajom zemljišta. Ukupni prihodi od prodaje nefinancijske imovine projiciraju se u iznosu od 745,5 milijuna kuna u 2023., odnosno 815,6 milijuna kuna u 2024. godini.

Tablica 1: Prihodi državnog proračuna za razdoblje 2020. - 2024.

Prihodi državnog proračuna		Ostvarenje 2020.	Tekući plan 2021.	Plan 2022.	Indeks plan 22. /t.p. 21.	Projekcija 2023.	Indeks proj. 23./ plan 22.	Projekcija 2024.	Indeks proj. 24./ proj. 23.
UKUPNO		131.578.459.371	150.295.029.707	164.488.880.960	109,4	167.695.095.909	101,9	167.671.280.081	100,0
6	PRIHODI POSLOVANJA	131.048.124.894	149.371.031.691	163.695.750.900	109,6	166.949.629.101	102,0	166.855.703.695	99,9
61	Prihodi od poreza	73.148.241.544	79.801.411.128	87.884.614.755	110,1	92.739.659.142	105,5	97.203.195.258	104,8
611	Porez i prirez na dohodak	0	0	0	#	0	#	0	#
612	Porez na dobit	9.306.092.983	8.398.134.621	8.440.199.903	100,5	8.940.372.697	105,9	9.407.854.686	105,2
614	Porezi na robu i usluge	63.474.383.219	71.042.826.358	78.984.488.485	111,2	83.373.840.962	105,6	87.364.789.743	104,8
6141	- Porez na dodanu vrijednost	47.205.027.484	53.468.799.207	60.753.992.448	113,6	64.681.248.997	106,5	68.213.704.520	105,5
6142	- Porez na promet	1.555.982	890.844	0	0,0	0	#	0	#
6143	- Posebni porezi i trošarine	14.536.501.071	15.781.724.819	16.360.530.385	103,7	16.729.919.927	102,3	17.115.765.444	102,3
615	Porezi na međunarodnu trgovinu i transakcije	367.303.169	359.926.367	459.926.367	127,8	425.445.483	92,5	430.550.829	101,2
616	Ostali prihodi od poreza	462.173	523.782	0	0,0	0	#	0	#
62	Doprinosi	22.760.613.524	25.026.223.764	26.040.733.189	104,1	27.149.355.715	104,3	28.360.927.367	104,5
622	Doprinosi za mirovinsko osiguranje	22.748.953.893	25.017.034.762	26.040.733.189	104,1	27.149.355.715	104,3	28.360.927.367	104,5
623	Doprinosi za zapošljavanje	11.659.632	9.189.002	0	0,0	0	#	0	#
63	Pomoći	18.193.028.827	26.162.189.110	32.425.064.552	123,9	29.394.201.049	90,7	23.176.000.661	78,8
64	Prihodi od imovine	3.025.282.007	2.481.598.497	2.445.044.455	98,5	2.477.660.644	101,3	2.663.490.807	107,5
65	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	3.870.769.754	4.477.980.334	4.460.641.890	99,6	4.623.137.060	103,6	4.750.734.841	102,8
66	Prihodi od prodaje proizvoda i roba te pruženih usluga i prihodi od donacija	1.245.676.527	1.560.385.682	1.228.064.152	78,7	1.314.566.038	107,0	1.269.104.407	96,5
67	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a temeljem ugovornih obveza	8.178.516.736	9.189.611.485	8.442.086.018	91,9	8.458.729.234	100,2	8.618.315.244	101,9
68	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	625.995.975	671.631.690	769.501.889	114,6	792.320.220	103,0	813.935.110	102,7
7	PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE	530.334.477	923.998.016	793.130.060	85,8	745.466.808	94,0	815.576.386	109,4

Izvor: Ministarstvo financija

3. Rashodi državnog proračuna

U 2022. godini ukupni rashodi državnog proračuna planirani su u iznosu od 173,8 milijardi kuna, što je 3,9% ili 6,5 milijardi kuna više u odnosu na Državni proračun Republike Hrvatske za 2021. godinu. U 2023. godini ukupni rashodi planirani su razini od 169,8 milijardi kuna, a u 2024. godini projiciraju se na razini od 166,5 milijardi kuna.

Od ukupnoga povećanja u iznosu od 6,5 milijardi kuna u odnosu na Državni proračun Republike Hrvatske za 2021. godinu, 1,5 milijardi kuna odnosi se na povećanje rashoda koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, a ostatak od 5,0 milijardi kuna odnosi se na povećanje rashoda koji se financiraju iz vlastitih i namjenskih izvora uključujući EU pomoći.

Rast rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u 2022. godini u odnosu na tekući plan 2021. najvećim dijelom rezultat je osiguranja sredstava za:

- nabavu višenamjenskih borbenih aviona u iznosu od 2,2 milijarde kuna,
- rashode za zaposlene (uključujući rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu) u iznosu od 1,3 milijardu kuna,
- doprinos RH proračunu Europske unije u iznosu od 948,9 milijuna kuna,

- programe za nacionalne manjine u iznosu od 105,4 milijuna kuna,
- poticaje za dobrovoljno funkcionalno ili stvarno spajanje jedinica lokalne samouprave u iznosu od 100,0 milijuna kuna,
- sufinanciranje javne usluge u cestovnom prijevozu u iznosu od 88,4 milijuna kuna,
- dodatni roditeljni dopust i roditeljski dopust u iznosu od 70,4 milijuna kuna.

Istovremeno se u okviru ovih izvora financiranja u odnosu na tekući plan 2021. godine smanjuju izdvajanja za sanaciju ustanova u zdravstvu i transfer Hrvatskom zavodu za zdravstveno osiguranje u iznosu od 4,0 milijarde kuna, za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom za 2,1 milijardu kuna, za aktivnu politiku zapošljavanja i naknade nezaposlenima u iznosu od 248,1 milijuna kuna te izdvajanja za popis stanovništva u iznosu od 107,0 milijuna kuna.

Preostali rast rashoda odnosi se na rashode financirane iz vlastitih i namjenskih izvora (uključujući EU pomoći) i najvećim dijelom rezultat je povećanja sredstava koja se izdvajaju za aktivnosti i projekte financirane iz EU sredstava i to za mjere usmjerene saniranju posljedica od potresa koje se financiraju iz Fonda solidarnosti EU (2,4 milijarde kuna) i sredstva za provedbu projekata u okviru Mehanizma za opravak i otpornost (4,3 milijarde kuna).

Tablica 2: Kretanje ukupnih rashoda državnog proračuna u razdoblju 2020. - 2024.

ukupno svi izvori		Izvršenje 2020.	Tekuci plan 2021.	Indeks 21./20.	Prijedlog 2022.	Indeks 22./21.	Projekcija 2023.	Indeks 23./22.	Projekcija 2024.	Indeks 24./23.
UKUPNO		153.560.417.957	167.365.835.561	109,0	173.825.170.682	103,9	169.763.007.998	97,7	166.457.684.051	98,1
- 3	Rashodi poslovanja	148.666.526.053	158.925.367.753	106,9	160.919.423.752	101,3	161.377.595.322	100,3	159.074.104.800	98,6
31	Rashodi za zaposlene	22.927.710.626	23.885.201.981	104,2	24.993.012.525	104,6	25.300.710.894	101,2	25.203.564.159	99,6
32	Materijalni rashodi	14.300.733.662	18.339.844.262	128,2	16.632.069.058	90,7	16.637.861.593	100,0	17.198.491.425	103,4
34	Financijski rashodi	8.650.565.873	7.417.336.604	85,7	7.926.295.516	106,9	6.580.455.399	83,0	6.008.481.843	91,3
35	Subvencije	14.244.591.194	11.568.901.672	81,2	8.054.779.058	69,6	7.841.941.822	97,4	7.528.249.249	96,0
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	30.624.045.434	37.742.446.309	123,2	39.529.426.062	104,7	39.771.293.573	100,6	36.476.550.697	91,7
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	51.421.759.019	52.522.864.588	102,1	54.584.878.143	103,9	56.204.215.753	103,0	58.877.889.403	104,8
38	Ostali rashodi	6.497.120.244	7.448.772.337	114,6	9.198.963.390	123,5	9.041.116.288	98,3	7.780.878.024	86,1
- 4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	4.893.891.904	8.440.467.808	172,5	12.905.746.930	152,9	8.385.412.676	65,0	7.383.579.251	88,1

Izvor: Ministarstvo financija

- mirovine i mirovinska primanja (indeksacija mirovina po općim i posebnim propisima i očekivani porast broja umirovljenika) u iznosu od 900,5 milijuna kuna,
- sanaciju posljedica uzrokovanih potresom u iznosu od 858,3 milijuna kuna,
- financijski rashodi u iznosu od 517,0 milijuna kuna,
- socijalne pomoći i naknade u iznosu od 479,2 milijuna kuna,
- isplata razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad u iznosu od 308,9 milijuna kuna,
- opremanje višenamjenskim helikopterom u iznosu od 125,6 milijuna kuna,

Rashodi za zaposlene

Rashodi za zaposlene u 2022. godini planiraju se u iznosu od 25,0 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan 2021. godine bilježe rast od 1,1 milijardu kuna. Ovi rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka povećavaju se za 698,1 milijun kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine i iznose ukupno 18,3 milijarde kuna. Rashodi za zaposlene financirani iz EU sredstava planiraju se na razini od 704,4 milijuna kuna i bilježe rast od 88,3 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine s obzirom na to da se dio plaća djelatnika koji sudjeluju u sustavu upravljanja i kontrole korištenja EU fondova su-

financira iz EU sredstava (kroz prioritet Tehničke pomoći u pojedinom Operativnom programu). Rashodi za zaposlene financirani iz ostalih izvora povećavaju se za 321,5 milijuna kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. Od toga se najveće povećanje odnosi na rashode za zaposlene u ustanovama u zdravstvu u državnome vlasništvu. U 2023. godini očekuje se daljnje povećanje ovih rashoda na razinu od 25,3 milijarde kuna, dok su za 2024. godinu ovi rashodi planirani na razini od 25,2 milijarde kuna.

Materijalni rashodi

Ukupni materijalni rashodi u 2022. godini planiraju se u iznosu od 16,6 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan smanjuju se za 1,7 milijardi kuna. Od navedenoga smanjenja, 885,6 milijuna kuna odnosi se na smanjenja izdvajanja za materijalne rashode koji se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, dok se preostali dio odnosi na smanjenja izdvajanja za materijalne rashode koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja. Smanjenje na obje kategorije izvora financiranja prvenstveno se odnosi na materijalne rashode ustanova u zdravstvu u državnome vlasništvu (lijekovi, pomoćni i sanitetski materijal te ostalo) uslijed smanjenih izdvajanja za sanaciju ustanova u zdravstvu. U 2023. i 2024. godini ukupni materijalni rashodi projicirani su na razini od 16,6, odnosno 17,2 milijarde kuna.

Financijski rashodi

Financijski rashodi, koje čine kamate za izdane vrijednosne papire, kamate za primljene zajmove te ostali financijski rashodi, projicirani su u skladu sa stanjem uvjeta na financijskim tržištima, odnosno troškovima servisiranja javnoga duga. Ovi rashodi u 2022. godini planirani su na razini od 7,9 milijardi kuna i u odnosu na tekući plan 2021. godine bilježe rast od 509,0 milijuna kuna. U 2023. godini financijski rashodi projicirani su u iznosu od 6,6 milijardi kuna, a u 2024. godini na razini od 6,0 milijardi kuna.

Subvencije

Rashodi za subvencije u 2022. godini planiraju se u iznosu od 8,1 milijardu kuna što predstavlja smanjenje od 3,5 milijardi kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. Navedeno smanjenje rezultat je smanjenih izdvajanja za potpore za očuvanje radnih mjesta u djelatnostima pogođenima koronavirusom. Od ukupnih rashoda za subvencije, najznačajniji dio odnosi se na izravna plaćanja u poljoprivredi i mjere ruralnog razvoja koji se u 2022. godini planiraju na razini od 4,2 milijarde kuna. Ovi rashodi u 2023. i 2024. godini projicirani su na razini od 7,8 milijardi kuna, odnosno 7,5 milijardi kuna.

Pomoći

Rashodi za pomoći državnog proračuna dane u inozemstvo i unutar opće države u 2022. godini predviđeni su u iznosu od 39,5 milijardi kuna. U odnosu na tekući plan 2021., ova kategorija rashoda bilježi rast od 1,8 milijardi kuna.

Pomoći koje se financiraju iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka u 2021. godini planiraju se u iznosu od 29,5 milijardi kuna, što je za 805,4 milijuna kuna manje u odnosu na tekući plan 2021. godine. Ova razina pomoći rezultat je prvenstveno s jedne strane povećanih izdvajanja u odnosu na tekući plan 2021. i to za doprinos Republike Hrvatske proračunu Europske unije (893,8 milijuna), za rashode za zaposlene u osnovnom i srednjem školstvu (580,4 milijuna kuna) kao i za isplatu razlike uvećanja plaće za prekovremeni rad u sustavu zdravstva (308,9 milijuna kuna), za sufinanciranje javne usluge u cestovnom prijevozu (88,4 milijuna kuna) i za naknadu u cijeni goriva za HAC, HC i HŽI, dok je s druge strane u odnosu na tekući plan 2021. godine smanjen transfer HZZO-u (3,1 milijardu kuna).

Isto tako, povećanju pridonose i sredstva poticaja za dobrovoljna spajanja jedinica lokalne samouprave koja su planirana u iznosu od 100,0 milijuna kuna. Odlukom Vlade RH propisat će se kriteriji i visina poticaja, uz veće fiskalne poticaje za dobrovoljna stvarna spajanja, dok će poticaji za funkcionalna spajanja ovisiti o broju i vrsti funkcija koje su predviđene za spajanje. Unutar ove kategorije rashoda, za pomoć fiskalnog izravnjanja jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, osigurano je kao i u tekućoj 2021. godini 2,0 milijarde kuna.

Pomoći koje se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja u 2022. godini planirane su na razini od 10,0 milijardi kuna te se povećavaju u iznosu od 2,6 milijardi kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine, prije svega zbog povećanja iskorištenosti sredstava EU dostupnih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija, u nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja te Ministarstva znanosti i obrazovanja. U 2023. godini ukupne pomoći projicirane su na razini od 39,8 milijardi kuna, a u 2024. na razini od 36,5 milijardi kuna.

Naknade građanima i kućanstvima

Naknade građanima i kućanstvima čine i u 2022. godini najznačajniju skupinu rashoda proračuna te se planiraju u iznosu od 54,6 milijardi kuna što čini povećanje od 2,1 milijardu kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine. Ovi rashodi uključuju povećana izdvajanja za mirovine u iznosu od 900,5 milijuna kuna koja su rezultat indeksacije po općim i posebnim propisima i očekivanoga rasta broja korisnika.

U okviru ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka planiraju se dodatna sredstva za provedbu novog Zakona o socijalnoj skrbi kao i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o udomiteljstvu čije se stupanje na snagu očekuje s 1. siječnja 2022. Slijedom navedenog sredstva za socijalne pomoći i naknade kao i sredstva za skrb za socijalno osjetljive skupine se u odnosu na tekući plan 2021. godine povećavaju za 493,1 milijun kuna. Navedeni iznos uključuje povećana izdvajanja za zajamčenu minimalnu naknadu (216,0 milijuna kuna), osobnu invalidninu (151,1 milijun kuna),

doplatak za pomoć i njegu (137,5 milijuna kuna), status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja (19,4 milijuna kuna), naknade za skrb za socijalno osjetljive skupine (13,9 milijuna kuna) te naknadu za smještaj u udomiteljsku obitelj (53,2 milijuna kuna) i osobnu naknadu udomitelju (44,1 milijun kuna). Istovremeno, smanjuju se izdvajanja za jednokratnu naknadu u iznosu od 142,0 milijuna kuna koja su bila uvećana tijekom 2021. godine uslijed potresa.

Povećanje također uključuje i dodatna sredstva u iznosu od 70,4 milijuna kuna za očekivane izmjene Zakona o roditeljnim i roditeljskim potporama. Isto tako, u okviru ove kategorije rashoda financiranih iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitka u odnosu na tekući plan 2021. rast bilježi i izdvajanja za sanaciju štete uzrokovane potresom na području grada Zagreba i okolice u iznosu od 592,6 milijuna kuna. U 2023. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 56,2 milijarde kuna, dok se u 2024. očekuju na razini od 58,9 milijardi kuna.

Ostali rashodi

Ostali rashodi, a koji uključuju tekuće i kapitalne donacije, kazne, penale i naknade šteta, izvanredne rashode i kapitalne pomoći, u 2022. godini projicirani su u iznosu od 9,2 milijarde kuna, odnosno 1,8 milijardi kuna više u

ja rashoda koja se financira iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitaka, bilježi rast u odnosu na tekući plan 2021. godine u iznosu od 2,1 milijardu kuna i to prvenstveno zbog osiguranja sredstava za nabavu višenamjenskih borbenih aviona. Rashodi iz ove kategorije koji se financiraju iz EU i ostalih izvora financiranja također bilježe rast od 2,4 milijarde kuna u odnosu na tekući plan 2021. godine i to prvenstveno zbog povećanih izdvajanja za sanaciju šteta uzrokovanih potresom na objektima Ministarstva zdravstva, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Ministarstva kulture i medija, Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske. U 2023. i 2024. godini ovi rashodi predviđaju se u iznosu od 8,4 milijarde kuna, odnosno 7,4 milijarde kuna.

4. Ukupni manjak/višk državnog proračuna

Slijedom ukupno planiranih prihoda u iznosu od 164,5 milijardi kuna te ukupno planiranih rashoda u iznosu od 173,8 milijardi kuna, planirani manjak državnog proračuna za 2022. godinu iznosi 9,3 milijardi kuna ili 2,1% BDP-a. U 2023. godini manjak državnog proračuna projiciran je u iznosu od 2,1 milijardi kuna ili 0,4% BDP-a dok se u 2024. očekuje višak od 1,2 milijarde kuna ili 0,2% BDP-a.

Tablica 3: Ukupni manjak/višk državnog proračuna

(u mil. HRK)	2020.	Plan 2021.	Prijedlog proračuna za 2022.	Projekcija proračuna za 2023.	Projekcija proračuna za 2024.
Prihodi (6+7)	131.578	150.295	164.489	167.695	167.671
Prihodi poslovanja (6)	131.048	149.371	163.696	166.950	166.856
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine (7)	530	924	793	746	816
Rashodi (3+4)	153.560	167.366	173.825	169.763	166.458
Rashodi poslovanja (3)	148.667	158.925	160.919	161.378	159.074
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (4)	4.894	8.440	12.905	8.385	7.384
Ukupni manjak/višk	-21.982	-17.071	-9.336	-2.068	1.214
% BDP-a	-5,8	-4,0	-2,1	-0,4	0,2

Izvor: Ministarstvo financija

odnosu na tekući plan 2021. godine. Većina rasta odnosi se na rashode financirane iz EU izvora i to zbog povećanja iskorištenosti sredstava EU dostupnih u okviru Operativnog programa konkurentnost i kohezija u nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja. Osim rasta rashoda financiranih iz EU izvora ukupnom povećani doprinose i rashodi financirani iz općih prihoda i primitaka, doprinosa i namjenskih primitka vezani uz obnovu konstruktivnih oštećenja nakon potresa Zagrebačke županije, Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije na objektima u privatnom vlasništvu koji se povećavaju za 247,3 milijuna kuna. U 2023. i 2024. godini ovi rashodi projicirani su na razini od 9,0, odnosno 7,8 milijardi kuna.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u 2022. godini planirani su u iznosu od 12,9 milijardi kuna. Ova kategori-

5. Procjena ukupnog manjka/viška opće države

U skladu s kretanjima prihoda i rashoda svih razina općeg proračuna, manjak općeg proračuna prema nacionalnoj metodologiji u 2022. godini projicira se na razini od 11,9 milijardi kuna ili 2,6% BDP-a. U 2023. projicira se manjak od 3,2 milijarde kuna ili 0,7% BDP-a, dok se u 2024. godini očekuje manjak od 775 milijuna kuna ili 0,2% BDP-a. Pritom se za državni proračun u 2022. godini očekuje manjak od 2,1% BDP-a, u 2023. od 0,4% BDP-a, dok se u 2024. godini očekuje višak državnog proračuna od 0,2% BDP-a. Izvanproračunski korisnici će u 2022. imati uravnoteženi proračun, dok se u 2023. i 2024. godini očekuje višak od 0,4% BDP-a odnosno 0,2% BDP-a. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave za-bilježiti će manjak od 0,6% BDP-a u razdoblju od 2022. do 2024. godine.

Kada se ovim veličinama pridodaju prilagodbe nacionalne metodologije računskog plana metodologiji ESA 2010

te projekcije manjka/viška trgovačkih društava i ostalih pravnih osoba koje su statistički uključene u sektor opće države, očekuje se da će planirani manjak općeg proraču-

na iznositi 2,6% BDP-a u 2022. godini. U 2023. projiciran je manjak proračuna od 2,4% BDP-a, a u 2024. godini očekuje se manjak od 1,9% BDP-a.

Tablica 4: Procjena ukupnog manjka/viška opće države

(u mil. kuna)	2020.	Tekući plan 2021.	Plan 2022.	Projekcija 2023.	Projekcija 2024.
DRŽAVNI PRORAČUN					
Ukupni prihodi	131.578	150.295	164.489	167.695	167.671
% BDP-a	34,8	35,5	36,3	34,9	33,1
Ukupni rashodi	153.560	167.366	173.825	169.763	166.458
% BDP-a	40,6	39,6	38,4	35,3	32,8
Ukupni manjak/višak	-21.982	-17.071	-9.336	-2.068	1.214
% BDP-a	-5,8	-4,0	-2,1	-0,4	0,2
IZVANPRORAČUNSKI KORISNICI					
Ukupni manjak/višak	-179	427	136	1.761	1.077
% BDP-a	0,0	0,1	0,0	0,4	0,2
KONSOLIDIRANA LOKALNA DRŽAVA					
Ukupni manjak/višak	-3.229	-2.113	-2.681	-2.868	-3.066
% BDP-a	-0,9	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6
OPĆI PRORAČUN, nacionalna metodologija					
Ukupni manjak/višak	-25.390	-18.757	-11.881	-3.175	-775
% BDP-a	-6,7	-4,4	-2,6	-0,7	-0,2
OSTALE PRAVNE OSOBE U SEKTORU OPĆE DRŽAVE					
Ukupni manjak/višak	130	0	425	438	451
% BDP-a	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
OSTALE PRILAGODBE					
	-2.590	3.419	-548	-9.045	-9.558
% BDP-a	-0,7	0,8	-0,1	-1,9	-1,9
KONSOLIDIRANA OPĆA DRŽAVA, ESA 2010 metodologija					
	-27.851	-15.338	-12.004	-11.782	-9.882
% BDP-a	-7,4	-3,6	-2,6	-2,4	-1,9

Izvor: Ministarstvo financija

DJELOVANJE CENTRA

MOŽETE PRATITI NA

WWW.TIM4PIN.HR

